

CUD:

Cudowna Układanka Drummer

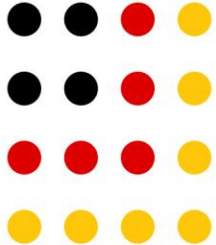
Czasownik **laufen** to jeden z najczęściej używanych niemieckich czasowników i w ogóle 248 słowo, jeśli chodzi o częstotliwość użycia niemieckich wyrazów (wszystkich, nie tylko czasowników).

Pewnie po raz pierwszy spotkaliście się z **laufen** w zwrocie:

Wie läuft es? (lub skrótowno: **Wie läuft's?**) – Jak leci? (w znaczeniu: co słyhać? lub jeśli komentujemy czyjeś działanie, np. pracę.)

Już przy tej okazji widzimy, że ten czasownik odmienia się nieregularnie przez osoby:

ich laufe	wir laufen
du läufst [wymowa: lojfst]	ihr lauft
er läuft [wymowa: lojft]	sie laufen
sie läuft [wymowa: lojft]	Sie laufen
es läuft [wymowa: lojft]	

Czasownik **laufen** ma różne znaczenia, z których najważniejsze to:

biec

chodzić (pieszo)

płynąć (o cieczy), rozpuszczać się, cieknąć

pracować (np. o motorze)

działać, funkcjonować

lecieć (np. o filmie, telewizorze, radiu)

obowiązywać (np. o umowie).

Pamiętajmy koniecznie, że **laufen** to w swoim zasadniczym znaczeniu czasownik wyrażający ruch z punktu A do punktu B.

Dlatego pytamy:

wohin? – dokąd?

a nie

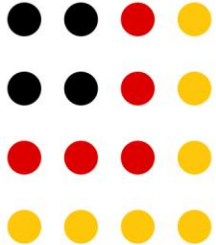
wo? – gdzie?

Na przykład:

Wohin läufst du? LUB **Wo läufst du hin?**

Dokąd idziesz/biegniesz?

Czas przeszły **Perfekt** budujemy z czasownikiem pomocniczym **sein**, a nie **haben**.

Na przykład:

Ich bin nach Hause gelaufen.

Poszłam/poszedłem do domu.

laufen – lief – ist gelaufen

Laufen oznacza zarówno bieganie, jak i zwykłe chodzenie (w odróżnieniu np. do **rennen**, które oznacza wyłącznie bieganie, a nie chodzenie). W potocznym użyciu jest bardzo często używane zamiast **gehen**.

Tryb rozkazujący:

Lauf(e)!	Biegnij!
Laufen wir!	(Po)biegnijmy!
Lauft!	(Po)biegnijcie!
Laufen Sie!	Niech Pan/–i (po)biegnie! Niech Panie/Panowie/Państwo (po)biegną!

Na przykład:

Lauf schneller!

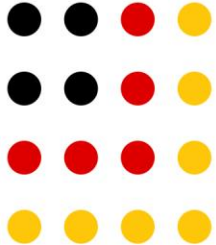
(Po)biegnij/biegaj szybciej! LUB Idź szybciej!

Laufen Sie langsamer!

Niech Pan/–i idzie wolniej!

Laufen Sie hier langsamer, es ist glatt!

Niech Pan/–i idzie tu wolniej, jest ślisko!

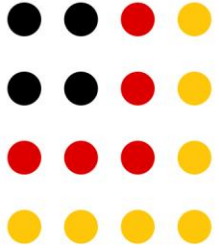

No dobrze. Zatem idziemy (lub biegniemy) – dokąd?

Na przykład:

zur Schule	do szkoły
nach Hause	do domu
ins Büro	do biura
in die Arbeit	do pracy
(nach) links	w lewo
(nach) rechts	w prawo
nach unten	w dół, na dół
nach oben	w górę, do góry
geradeaus	prosto
irgendwohin	gdzieś, gdziekolwiek
nirgendwohin	donikąd
im Kreis	w kółko
in diese Richtung	w tym kierunku
einen Schritt	jeden krok
ein paar Schritte	parę/kilka kroków

Jest zawsze ogromnie dużo okazji, w których chcemy wyrazić dokąd idziemy. Praktycznie zawsze potrzebny jest nam do tego

jakiś przyimek¹. Świetne zestawienie ponad tysiąca konkretnych przykładów znajdziecie tu:

<https://deutschlernerblog.de/1000-orte-mit-praepositionen-lokale-praepositionen-welche-praeposition/>

Jak na przykład możemy **laufen** w znaczeniu chodzić/biegać?

schnell	szybko
langsam	wolno, powoli
barfuß	boso
ziellos	bez celu
planlos	bez planu, bez pomysłu
nebeneinander	obok siebie
kreuz und quer	wzdłuż i wszerz
bequem	wygodnie

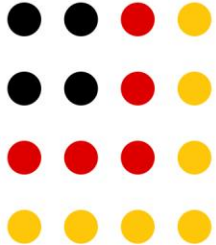
In den neuen Schuhen läuft es sich bequem.

W tych nowych butach wygodnie się chodzi.

Laufen użyjemy również, kiedy leci:

der Schweiß	pot
das Blut	krew
die Nase	nos
Mir läuft die Nase.	Leci mi z nosa.

¹ W języku polskim używamy na ogół **do** (np. do kina, muzeum, apteki, banku, hotelu) lub **na** (np. na basen, koncert, stadion, wystawę, urlop)

Ale: **Ich habe Nasenbluten.** Leci mi krew z nosa.

Istnieje też zwrot „**Gefahr laufen**”, np.:

Gefahr laufen, etwas zu verlieren

ryzykować utratę czegoś

Gefahr laufen, zu erkranken

ryzykować zachorowaniem

Gefahr laufen, den Job zu verlieren

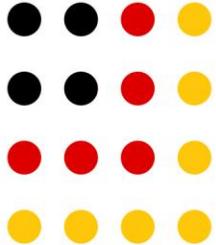
ryzykować utratę pracy

Najczęściej spotykane czasowniki rozdzielnie złożone z fragmentem **laufen** to:

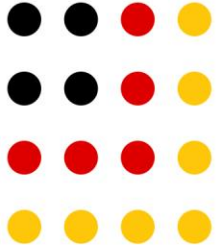
entgegenlaufen	pobiec/wyjsc komuś naprzeciw
davonlaufen	uciekać komuś
weglaufen	uciekać przed kimś
rückwärtslaufen	iść/biec/działać do tyłu
zurücklaufen	cofać się, iść/biec z powrotem

Coś może **laufen** w znaczeniu pracować/ działać/ funkcjonować/ chodzić/ trwać/ odbywać się/ przebiegać np.:

parallel	równolegle, jednocześnie
nebenher	dodatkowo, przy okazji
planmäßig	planowo
nach Plan	zgodnie z planem

nach Wunsch	zgodnie z życzeniem
reibungslos	sprawnie, bez zakłóceń, gładko
gut	dobrze
nicht gut	niedobrze
prima	świetnie
hervorragend	wspaniale, doskonałe
perfekt	doskonałe
einwandfrei	bez zarzutu, wyśmienicie
tadellos	nienagannie, doskonałe
zuverlässig	niezawodnie
fehlerfrei	bezbłędnie
störungsfrei	bez zakłóceń
sauber	czysto (też w znaczeniu: bezbłędnie, spokojnie)
ruhig	spokojnie, równo
unruhig	niespokojnie
falsch	niepoprawnie, błędnie, nie tak jak trzeba
verkehrt	niewłaściwie
schlecht	źle
automatisch	automatycznie
ununterbrochen	nieprzerwanie

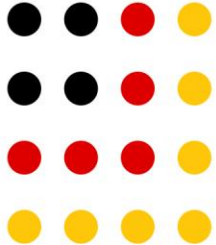
stundenlang	całymi godzinami
wochenlang	całymi tygodniami
jahrelang	całymi latami
mit halber Kraft	„na pół gwizdka“
mit voller Kraft	z całą mocą/siłą

Was läuft?

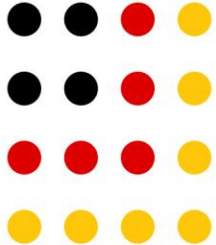
Co pracuje/działa/funkcjonuje/chodzi/trwa/odbywa się/przebiega?

die Anlage	urządzenie
das Auto	samochód
der Ball	piłka
die Besprechung	narada
die CD	płyta CD
der Computer	komputer
das Fernsehen	telewizja
der Fernseher	telewizor
der Film	film
die Folge	odcinek
der Fußgänger, -in	pieszy, -a
die Fußgänger	piesi
das Gerät	urządzenie
das Geschäft	interes, biznes, sklep

das Gespräch	rozmowa
der Hund	pies
die Kamera	kamera
die Kette	łańcuch (np. rowerowy)
das Kino	kino
die Linie	linia
die Maschine	maszyna, urządzenie
der Motor	motor, silnik
die Musik	muzyka
die Nachrichten	wiadomości (np. w radiu)
die Platte	płyta (winyłowa)
die Produktion	produkcja
das Programm	program
das Projekt	projekt
der Prozess	proces
das Radio	radio
die Sache	rzecz, sprawa
die Schiene	tor (np. tramwajowy)
die Sendung	program, audycja
die Software	program
das Spiel	gra, mecz

der Sport	sport (np. w telewizji)
die Strecke	odcinek drogi
das Stück	kawałek (np. piosenka)
das Training	trening
die Träne	łza
die Uhr	zegar
das Verfahren	postępowanie (np. sądowe)
die Verhandlung	pertraktacje, negocjacje
die Versicherung	ubezpieczenie
der Vertrag	umowa
das Wasser	woda
der Weg	droga
die Wirtschaft	gospodarka, ekonomia
die Zeit	czas

Można też:

Ski laufen	jeździć na nartach
Schlittschuh laufen	jeździć na łyżwach
Eis laufen	jeździć na łyżwach

I – na koniec – niemieckie przysłowie:

Was hilft laufen, wenn man nicht auf dem rechten Weg ist?